

Itthon helyismereti vetélkedő Szatmárnémetiben

2014. 03. 05.

Mozgalmas napokat tudhat maga mögött az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Szatmár megyei szervezete. 2014. február 28-án a XIV. Itthon helyismereti vetélkedő több mint hetven résztvevője népesítette be az Árpád utcai székházát. Amint ilyen nagyszabású rendezvény szervezésekor lenni szokott, nem csak a pályázat megírása, a feltétlenül szükséges támogatás biztosítása, a vendégek elszállásolása és a fellépés helyszínének biztosítása, hanem szatmárnémeti, nagykárolyi városismertetés, kaplonyi templomlátogatás is szerepelt a háromnapos programban.

Mint ahogy azt évek óta már megszokták a résztvevők, a jó szervezés jutalma a boldog, elégedett vendégsereg. Így volt az idén is. Pedig nem volt könnyű helyzetben Veres-Kupán Enikő, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Szatmár megyei elnöke, mert amikor már úgy tudta, minden sínen van, huszonnégy órával a verseny megkezdése előtt a vetélkedő színhelyéül lefoglalt Dinu Lipatti Filharmónia hangversenytermének bérleti feltételeit elfogadhatatlan módon megváltoztatták. Az utolsó pillanatban Gyüre Lajos, a Szakszervezetek Művelődési Házának igazgatója segített megmenteni a versenyre jelentkezett hetven magyar diák több hónapos munkáját, amikor a Zamfirescu Művelődési Ház előadótermét megszerezte számukra. Ezzel elhárult a rendezvényt veszélyeztető legnagyobb akadály. Így lett Gyüre Lajos igazgató úr egyik főszereplője a XIV. Itthon helyismereti vetélkedőnek.

Múltidéző rendezvény

Az Itthon helyismereti vetélkedő múltidéző rendezvény, amely a történelemtudomány és a színpadi művészet tükrében századokra képes visszanézni. Veres-Kupán Enikő főszervező ezúttal a műsorvezető szerepét is vállalta. Bevezetőjében az itthon otthonosságának fontosságáról beszélt, arról, hogy az lenne jó, ha a szülőföldön valóban otthonosan érezné magát minden magyar ember. Az otthonérzet azonban laza, ha csak emlékekkel kötődünk hozzá. Az érzelmi kötődéseket helyismerettel, hagyományismerettel, egyszerűbben szólva kulturális kötésekkel ajánlatos jól megerősíteni. Erre kínál lehetőséget az Itthon helyismereti vetélkedő.

A vetélkedő

Bármennyire is felkészültek egy vetélkedő résztvevői, helyezésük a zsűri ízlésétől függ. A verseny végeztével visszavonuló zsűri három előadást díjazott: a szatmárnémeti Avram Iancu Általános Iskola, a szilágycsehi Gyulaffy László Általános Iskola és az ugyancsak szilágycsehi Berekenye Diákszínjátszó Csoport előadását.

A Szatmárnémeti Avram Iancu Általános Iskola Kristályszemek nevet viselő csoportja a megosztott második helyen végzett. Gonczeczky János, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc szatmári hőse címet viselő előadásuk erényeként az élőzenei anyag használatát emelhetjük ki. Igyekeztek a játék szerves részévé tenni a kis kamarazenekaruk muzsikáját, aminek hangulatfestő szerepet is szántak. Külön érdekünk, hogy következetesen ragaszkodtak egy olyan 48-as hőshöz, akinek az élete Szatmárnémetihez kötődik. Választásuk kivitelezését nehezítette az a tény, hogy Gonczeczky János életéről, sorsának, személyiségének drámai alakulásáról, emberi kapcsolatairól még mindég kevés anyag állt a két felkészítő tanár Gál Eszter és Csorján Árpád rendelkezésére. A hét személyből álló kis előadásuk egyéni díjat is hozott a Kristályszemeknek; Lázár Ruben talpraesett bátor játékát könyvjutalommal értékelte a zsűri.

Ugyancsak második helyen végzett a Szikra nevet viselő csoport Szilágycsehből. A Gyulaffy László Általános Iskola tanulóit Márkus Gabriella magyartanár készítette fel. Előadásuk a semmibe vett, nincstelen társadalmi réteg áldozatkészségét mutatja be. Míg a férfiak a szabadságharc küzdőterein életüket áldozzák a nemzet szabadságáért, addig odahaza a kisbéresek, a gyermekek és asszonyok a maguk lehetősége szerint áldoznak. Jó ritmusú, jó értelemben vett diákszínjátós hangulatú előadásukkal keltették fel a közönség és a zsűri érdeklődését.

A XIV. Itthon helyismereti verseny győztese a Berekenye Diákszínjátzó Csoport Szilágycsehből. Jókai Mór, A kőszívű ember fiai című regényének Varga D. István által készített színpadi változatát adták elő. Bodea György vegytanár, a csoport vezetője, és Fehérvári Tamás-Attila rendezésében színre került dráma emelkedett előadása vastapsot eredményezett. Pontosan kidolgozott színpadi mozgás, alaposan végiggondolt, célszerűen szerkesztett jelenetsorok füzéréből összeállt előadás megrendítő erővel hatott. Feltételezhetően, a hivatásosokhoz hasonlóan, olvasópróbával vághattak neki a nagy munkának. Erre utal a szöveg alapos ismerete, a szereplők tudatos szerepépítése, a hangerő hatásos váltása. Külön értéke, hogy odafigyeltek a szép magyar beszédre, a beszédszünetek, a ritmusváltások, az érzelmi és értelmi hangsúlyok tudatos alkalmazására. Meglepő színpadismeretről tettek tanúbizonyságot az előadás rendezői. Egyszerű színpadi eszközökkel (a mesélők szemüveggel való ellátása) értek el nagyszerű hatást.

Szólnunk kell a Berekenye Diákszínjátzó Csoport versenyen kívüli előadásáról is, Cziczó Attila: Fém, avagy élni vagy szülni című abszurd drámájának színpadra viteléről. Cziczó Attila a serdülőök szemével láttatja fiatal kortársaink vívódásait. Kiváló alakítások (Csósz Emőke, Fehérvári Tamás-Attila) egész sora mellett Bessenyei István rendezése tette valóságos művészi élménnyé a

szilágysági fiatalok előadását. Korunk divatos szentjei a siker, a pénz, a hírnév, a karrier, poklában égnek el a kényszerítésre ítélt emberi kapcsolatok, ég el a család, lesz áldozat a gyermek. Hogyan lehet, és egyáltalán lehet-e embertelen világban emberül élni? Nem a kérdésre adandó válasz a legfontosabb üzenete ennek az előadásnak, inkább az a rádöbbenő felismerés, ahogy hová juthat a magára hagyott, szeretethiányban felnövő kamasz. Az oratóriumszerű előadás lelki, szellemi, képi üzenete színházi élményként marad meg bennünk.

Városnézések

A szervezők szombaton délutántól vasárnap délutánig városnézéssel kötötték le a vendégeket. A vetélkedő utáni ebédet naplementéig tartó városnézés és koszorúzás követte. Szatmárnémeti történelmi, kulturális, építészeti örökségét Thoroczky Sándor történelemtanár mutatta be a XIV. Itthon helyismereti vetélkedő résztvevőinek. Megkoszorúzták az emléktáblát, annak az épületnek a falán ahol a költő lakott. Dsida Jenőre a Csósz Emőke előadásában elhangzott Imádság című költeménnyel emlékeztek.

Hála Bartók Lajos szatmárnémeti festőművésznek a Református Gimnázium tanári szobáját a reformáció eseményeit és személyiségeit megörökítő falfestmények díszítik. Az alkotások keletkezését, üzenetét, a kommunizmus alatti sorsát is megismerhették a vendégek. A Lános templom, a tűzoltó torony, a városi színház, a püspökség, a Székesegyház, a Szatmári béke mind-mind olyan helyszínek, amelyekkel érdeklődéssel ismerkedtek a vendégek. Felkerestek Petőfi Sándor emlékeket és megkoszorúzták Gonczeky János '48-as szabadságharcos pap emléktábláját a Zárda templom falán.

A rendezvény másnap, március elsején, Nagykárolyban folytatódott. Komlódi Sándor történelemtanár a Károlyi kastély történetét és minden zegét-zugát bemutatta a vendégeknek.

A Károlyi grófnak a kaplonyi altemplomában lévő kriptájában János ferences testvér vezette a vetélkedő résztvevőit. Az Ybl Miklós tervei szerint épült kéttornyú kaplonyi neoromán templom látogatásával ért véget a XIV. Itthon helyismereti vetélkedő programja.

Egymást megerősítő találkozások, új kapcsolatok, barátságok alakultak ezen a vetélkedőn is. A tartalmas és színvonalas színpadi produkciókból közösen tanultak a résztvevők, a nézők, és ezek mellett a városnézéseken a XIV. Itthon helyismereti vetélkedő minden résztvevője.